

Наглий Дмитро Володимирович,

ORCID ID: 0009-0004-1456-316X

аспірант

Інститут професійної освіти НАПН України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ В ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖАХ

CONCEPTUAL ASPECTS OF ASSESSING THE QUALITY OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE JUNIOR BACHELORS IN ECONOMIC COLLEGES

У статті розкрито концептуальні аспекти оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах у контексті вимог фахової передвищої освіти та сучасного ринку праці. На основі аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових джерел уточнено зміст базових понять «якість освіти», «оцінювання результатів навчання», «якість професійної підготовки» та доведено їх багатовимірний характер, що поєднує об'єктивні та суб'єктивні критерії оцінювання. Обґрунтовано доцільність використання комплексного підходу до оцінювання, який містить не лише контроль і діагностику, а й розвивальну функцію, спрямовану на підвищення результативності навчання і професійного зростання здобувачів освіти.

Розроблено модель методичної системи оцінювання якості професійної підготовки студентів економічних спеціальностей, побудовану на поєднанні системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, компетентнісного та критеріально-орієнтованого підходів. Модель представлена як організаційно-технологічний конструкт, що охоплює цільовий, змістовий, інструментальний, організаційно-методичний, діагностичний та результативно-рефлексивний блоки, які в комплексі забезпечують послідовність та цілісність оцінювального процесу.

У ході емпіричного етапу дослідження за допомогою контент-аналізу, опитування педагогічних працівників економічних коледжів та експертного оцінювання виокремлено ключові організаційно-педагогічні умови ефективного впровадження технологій оцінювання.

Зроблено висновок, що оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах необхідно розглядати не лише як контрольний механізм, а як інноваційний інструмент управління якістю освіти, що забезпечує конструктивний зворотний зв'язок, сприяє удосконаленню освітніх програм і формує підґрунтя для сталого професійного розвитку студентів. Визначено перспективи подальших досліджень, пов'язані з розробленням цифрових інструментів оцінювання, удосконаленням галузевих критеріїв, впровадженням механізмів самооцінювання.

Ключові слова: якість освіти; професійна підготовка; оцінювання результатів навчання; фахова передвища освіта; молодший бакалавр; економічний коледж; методична система оцінювання; організаційно-педагогічні умови; технології оцінювання.

The article explores the conceptual aspects of assessing the quality of professional training of future junior bachelors in economic colleges in the context of the requirements of professional pre-higher education and the modern labor market. Based on an analysis of national and international scientific sources, the content of the key concepts "quality of education," "learning outcomes assessment," and "quality of professional training" is clarified, and their multidimensional nature is demonstrated, encompassing both objective and subjective evaluation criteria. The study substantiates the relevance of a comprehensive approach to assessment, which includes not only control and diagnostics but also a developmental function aimed at improving learning outcomes and supporting the professional growth of students.

A model of the methodological system for assessing the quality of professional training of students in economic specialties has been developed. The model is based on the integration of systemic, activity-based, learner-centered, competence-based, and criterion-referenced approaches. It is presented as an organizational and technological construct comprising target, content, instrumental, organizational-methodological, diagnostic, and result-reflective blocks, which collectively ensure the coherence and integrity of the assessment process.

At the empirical stage of the study, content analysis, surveys of academic staff of economic colleges, and expert assessment were used to identify key organizational and pedagogical conditions for the effective implementation of assessment technologies.

It is concluded that the assessment of the quality of professional training of future junior bachelors in economic colleges should be viewed not only as a control mechanism but also as an innovative tool for managing

education quality. It provides constructive feedback, contributes to the improvement of educational programs, and creates a foundation for the sustainable professional development of students. The perspectives for further research include the development of digital assessment tools, refinement of field-specific evaluation criteria, and the introduction of student self-assessment mechanisms.

Key words: quality of education; professional training; learning outcomes assessment; professional pre-higher education; junior bachelor; economic college; methodological assessment system; organizational and pedagogical conditions; assessment technologies.

Постановка проблеми. У складних умовах воєнного часу професійна освіта, зокрема фахова передвища, динамічно переходить на моделі компетентнісно-орієнтованого навчання, які дозволяють готувати різнобічно розвинутих, висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, зокрема економістів, здатних до професійного самовдосконалення, самореалізації. Водночас особливого значення набуває діагностика компетентнісних досягнень студентів, об'єктивне оцінювання якості їх професійної підготовки.

Проблематика якості професійної підготовки молодших бакалаврів в економічних коледжах посідає помітне місце в педагогічній теорії та освітній практиці. У педагогічних дослідженнях наголошується, що результат навчання визначається не лише змістом освітніх програм, а й тим, яким чином організовується оцінювання знань, умінь і професійних якостей студентів. Розуміння оцінювання поступово виходить за межі формальної процедури перевірки: воно постає як багатовимірний процес, який охоплює розвиток компетентностей, становлення мотивації та формування професійної самостійності.

Разом із тим у науковому дискурсі зберігається потреба в уточненні основних понять, що стосуються якості підготовки, критеріїв її вимірювання та логіки самої оцінювальної діяльності. Різні автори нерідко вкладають у ці категорії неоднаковий зміст, що ускладнює вироблення узгодженого підходу. Саме тому звернення до концептуальних засад оцінювання стає необхідною умовою для розуміння його структури, функцій та значення в професійному становленні майбутнього молодшого бакалавра. Окреслення таких аспектів дає можливість впорядкувати теоретичні уявлення, позначити ключові елементи системи оцінювання та створити підґрунтя для подальшого вдосконалення практики підготовки студентів економічних коледжів. У цьому контексті оцінювання постає не лише як механізм контролю, а як важлива складова педагогічного процесу, що спрямовує, коригує та підтримує розвиток професійної компетентності здобувачів освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичне підґрунтя для вирішення

проблеми оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти сформоване працями вітчизняних дослідників. Зокрема, питання теоретичних засад оцінювання якості професійної освіти розробляли С. Бабінець, І. Булах, Л. Гриневич, О. Локшина та ін. Методичні аспекти моніторингу та оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах висвітлено у працях П. Лузана, А. Каленського, І. Мосі, Т. Пашенко, О. Тітової, Л. Юрченко, О. Ямкового, Л. Ярощук та інших науковців.

Особливе значення для розв'язання питання оцінювання якості професійної підготовки майбутніх фахівців у коледжах мають сучасні докторські дослідження, зокрема роботи Т. Бондаренко, Л. Дибкової, Ю. Дутчака, Г. Красильникової, І. Гириловської. У дослідженнях Т. Бондаренко [1] системно обґрунтовується моніторинг професійної компетентності майбутніх інженерів-педагогів як багатовимірний процес, що поєднує діагностику, аналіз і прогнозування. І. Гириловська [2] розглядає моніторинг підготовки кваліфікованих робітників, наголошуючи на важливості чіткого критеріального апарату та узгодженості методів оцінювання. Праця Л. Дибкової [3] спрямована на специфіку оцінювання результатів навчальної діяльності студентів економічних спеціальностей; авторка підкреслює значення критеріїв і показників, що відповідають особливостям фахової підготовки. Ю. Дутчак [4] пропонує модель системи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти, у якій оцінювання розглядається як складова управління освітнім процесом.

Важливий внесок у вирішення проблеми оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти здійснили співробітники Інституту професійної освіти НАПН України. Науковцями Інституту розроблено комплекс навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців, який сформовано на основі визначення принципів і педагогічних умов здійснення оцінювання, побудови методичної системи оцінювання якості підготовки у коледжах та створення методик оцінювання компетентностей і результатів

навчання. Наукові результати відображено у наукових працях, методичних та практичних посібниках [5; 6; 7; 10].

Водночас, з огляду на значну кількість наукових праць із цієї проблематики, слід зазначити, що питання розроблення концептуальних аспектів оцінювання якості підготовки фахівців, зокрема, майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах залишається надзвичайно актуальним.

Мета статті – розкрити концептуальні аспекти оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах та визначити науково-методичні засади, що забезпечують ефективність цього процесу.

Виклад основного матеріалу. Суспільство, держава, роботодавці, студенти й викладачі однаково зацікавлені в забезпеченні високої якості освіти, проте кожна зі сторін має власне бачення цього поняття. Для суспільства якість освіти переважно асоціюється зі станом і результативністю освітнього процесу, його відповідністю потребам і очікуванням майбутніх фахівців, а також здатністю формувати громадянські, соціальні й професійні компетентності. Для держави якість освіти є чинником, що безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток, що особливо важливо у контексті підготовки студентів економічних спеціальностей. Роботодавці пов'язують якість освіти з рівнем професійної готовності випускників, їхньою здатністю виконувати фахові функції й ефективно розв'язувати виробничі завдання. Для студентів якість освіти насамперед виявляється у створенні умов, які відповідають їхнім індивідуальним запитам та очікуванням.

Таке розуміння узгоджується з позицією П. Лузана, який підкреслює, що одним із ключових протиріч сучасної професійної освіти є необхідність забезпечити відповідність якості освіти потребам особистості, суспільства та ринку праці [5]. Отже, якість освіти має відповідати щонайменше двом взаємопов'язаним вимогам: відповідності державним і міжнародним стандартам та задоволенню потреб основних споживачів освітніх послуг – студентів, роботодавців і суспільства загалом.

Поділяємо думку О. Осередчук, яка наголошує, що якість освіти зумовлюється сукупністю показників, що відображають різні складові освітньої діяльності: зміст освіти, форми та методи навчання, матеріально-технічне забезпечення, кадровий потенціал і систему управління

якістю. Науковиця розглядає якість освіти як інтегральний показник розвитку суспільства у певний історичний період, що відображає динаміку державного поступу в контексті глобальних освітніх тенденцій [9, с. 449].

У ході дослідження було проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «якість освіти». Дослідники наголошують на різних його компонентах: одні розглядають якість через призму відповідності результатів навчання встановленим стандартам; інші – через здатність освіти задовольняти потреби й очікування здобувачів; ще інші акцентують увагу на ефективності освітнього процесу та його впливі на соціально-економічний розвиток. Узагальнення цих підходів свідчить, що поняття «якість освіти» має комплексний характер і охоплює як об'єктивні критерії (дотримання стандартів, рівень засвоєних знань та сформованих компетентностей), так і суб'єктивні оцінки (задоволеність учасників освітнього процесу, здатність випускників успішно інтегруватися в соціальне та професійне середовище).

Спираючись на проведений аналіз, у цьому дослідженні використано комплексний підхід до визначення якості освіти, що враховує: відповідність результатів навчання державним стандартам; задоволення потреб здобувачів і всіх зацікавлених сторін; створення умов для сталого особистісного й професійного розвитку; ефективність управління освітнім процесом.

Отже, якість вищої освіти можна розуміти як збалансовану відповідність усіх її складових визначеним цілям, вимогам, потребам, нормам і стандартам. Її оцінювання потребує багатовимірного підходу, адже здобуття якісної освіти можливе за умови як високої якості вимог (цілей, стандартів, нормативів), так і наявності належних ресурсів – освітніх програм, кадрового забезпечення, контингенту здобувачів, матеріально-технічної бази, фінансів тощо, тобто якості умов, у яких функціонує освітній процес.

У наукових публікаціях дослідники трактують процес оцінювання як безперервний збір і аналіз даних, на основі яких формуються висновки та виробляються стратегії для подальшого вдосконалення освітньої діяльності. Водночас вчені найчастіше виділяють такі ключові функції оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти: *інформаційну*, що передбачає отримання відомостей про здобувача освіти, академічну групу чи спеціальність; *інтерпретаційну*, спрямовану на визначення рівня сформованості знань, умінь, особистісних

якостей та рівня згуртованості студентського колективу; *коригувальну*, що полягає у внесенні змін в організацію освітнього процесу, удосконаленні технологій, форм і методів навчання, а також у наданні методичної підтримки учасникам педагогічної взаємодії.

Оцінювання є важливим і водночас складним процесом, що передбачає визначення рівня навчальних досягнень студентів відповідно до змісту навчальної дисципліни, яка охоплює окремі теми, модулі та інші компоненти. Воно здійснюється на основі вимог освітніх стандартів і програм, які задають орієнтири для вимірювання знань і компетентностей. Сутність оцінювання полягає не лише у фіксації фактичних результатів, а й у співвіднесенні їх із встановленими еталонами, що дозволяє подати результати у зрозумілій формі, зокрема у вигляді балів. Це зумовлює необхідність визначення принципів, на яких повинно ґрунтуватися оцінювання якості підготовки майбутніх економістів.

Система оцінювання у фаховій передвищій освіті має спиратися на такі ключові принципи: чітке визначення очікуваних результатів навчання; об'єктивність оцінювання, що передбачає однакові умови, критерії й процедури для всіх студентів; систематичність і системність, тобто узгодженість змісту робочих програм із формами та методами контролю; єдність вимог, відповідність завдань декларованим стандартам результатів навчання; орієнтація на позитивний результат – оцінювання має фіксувати не лише рівень досягнень, а й поступ студента; індивідуальний підхід, що враховує особистісні особливості та темп навчання здобувача; багатовимірність, тобто оцінювання всіх компонентів професійної компетентності; адекватність інструментарію, відповідність методів оцінювання змісту завдань і функціям контролю; прозорість та відкритість, поєднання зовнішнього оцінювання із самооцінюванням і взаємооцінюванням; плановість, що передбачає проведення оцінювання за визначеною логікою; дотримання тематики та своєчасність оцінювання.

Зазначені принципи узгоджуються з критеріями якісного оцінювання, серед яких: валідність – відповідність оцінки чітко визначеним результатам навчання; зрозумілість і чіткість процедури оцінювання; наявність механізму апеляції та можливості повторного оцінювання; надійність, тобто стійкість результатів у подібних умовах. Важливо також враховувати професійну компетентність викладача як ключової фігури

в оцінюванні: знання предметної галузі та основ педагогічних вимірювань, орієнтація на затверджені критерії, уніфікація умов проведення оцінювання та системна фіксація результатів.

Узагальнення викладених принципів дає змогу перейти до розгляду подальших аспектів оцінювальної діяльності. Доречно підкреслити, що оцінювання результатів навчання має виконувати не лише контрольну чи діагностичну функцію, а й бути інструментом розвитку. У цьому контексті дедалі більшого значення набуває оцінювання «з метою розвитку, покращення та вдосконалення (for improvement)» результатів компетентнісних досягнень студентів, яке спрямоване на підтримку їхньої професійної підготовки, уточнення індивідуальних освітніх потреб і своєчасне коригування навчальної траєкторії [7]. Тобто ми розглядаємо оцінювання не як завершальний етап навчання, а як механізм, що забезпечує поступове підвищення рівня сформованості компетентностей.

Зазначена логіка цілком узгоджується з позицією про те, що оцінювання якості професійної підготовки фахівців у коледжах доцільно розуміти як цілісну, структуровану вибудовану систему. Одним із основних завдань дослідження є розроблення методичної системи оцінювання якості підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах, яка має забезпечити об'єктивне та валідне визначення рівнів опанування студентами необхідних результатів навчання [6]. Було створено модель методичної системи оцінювання якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах, що являє собою цілісний організаційно-технологічний конструкт, побудований на ієрархічній взаємодії основних компонентів: цілей, завдань, змісту освіти, етапів, методів, форм, діагностичного інструментарію, критеріїв, показників та результатів оцінювання. Структура моделі включає шість змістових блоків: цільовий (мета, цілі, завдання), змістовий (нормативний зміст освіти, задекларований в кваліфікаційних стандартах, освітньо-професійних програмах підготовки фахівців), інструментальний (діагностичний інструментарій), організаційно-методичний (методи, форми і засоби оцінювання), діагностичний (критерії, показники, рівні сформованості) і результативно-рефлексивний (результати оцінювання), що забезпечує цілісність і послідовність оцінювання.

Процес оцінювання якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах має комплексний характер і являє собою цілісне

утворення, що включає низку взаємопов'язаних елементів. Його наукове осмислення вимагає застосування сукупності взаємодоповнювальних методологічних підходів. Враховуючи специфіку дослідження, під час проектування моделі ми спиралися на системний, діяльнісний, особистісно орієнтований, компетентнісний і критеріально орієнтований підходи.

Головна мета запропонованої методичної системи полягає в ефективній організації етапів, процедур, методів і засобів оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах. Її призначення – забезпечити педагогічних працівників зрозумілими, доступними, валідними, об'єктивними та надійними методиками й технологіями, що дозволяють точно визначати рівень засвоєння студентами задекларованих результатів навчання. Необхідною умовою досягнення високої та гарантованої якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах є технологізація процесу оцінювання рівня сформованості компетентності [10]. Реалізація методичної системи відбувається через упровадження технології оцінювання якості професійної підготовки у закладах фахової передвищої освіти.

Проектована технологія оцінювання якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах є цілісною, поетапною системою, що охоплює всі ключові компоненти освітнього процесу – від визначення еталонних результатів навчання до аналізу досягнутих результатів і корекції освітньої траєкторії. Її впровадження дає можливість забезпечити об'єктивність, надійність та валідність оцінювання, сприяє розвитку самоконтролю та самооцінювання студентів, а також підвищує загальну ефективність професійної підготовки. Урахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, використання сучасних діагностичних інструментів та інтерактивних методів оцінювання створює умови для формування конкурентоспроможного фахівця, здатного до самостійного прийняття рішень та професійного зростання.

Технологія оцінювання якості професійної підготовки майбутніх економістів передбачає виокремлення кількох взаємопов'язаних стадій, кожна з яких має власні етапи та функціональні завдання: від збору інформації та її інтерпретації – до коригування освітнього процесу й удосконалення змістового, методичного та організаційного забезпечення підготовки. Така ієрархічна побудова оцінювання забезпечує цілісність аналізу професійних результатів студентів і створює

підґрунтя для системного підвищення якості освітнього процесу в економічних коледжах. Спроекована технологія дає можливість організувати поетапне та стимулююче прийняття зваженого рішення про стан якості підготовки та її підвищення на базі отриманої, обробленої та осмисленої інформації, спрямованої на забезпечення ефективності освітнього процесу, коригувати освітній процес, визначати «прогалини» та вносити відповідні зміни.

Технологія оцінювання якості підготовки майбутніх економістів у коледжах ефективно функціонує лише за умови створення відповідних організаційно-педагогічних умов, які забезпечують її цілісне впровадження, узгодженість процедур та результативність оцінювальних дій. З метою визначення комплексу організаційно-педагогічних умов, що забезпечують результативне застосування технології оцінювання якості підготовки фахівців було проведено контент-аналіз науково-педагогічних джерел, опитування викладачів експериментальних закладів освіти та організовано мозковий штурм. У результаті окреслено перелік чинників, які впливають на ефективність процесу оцінювання, до яких віднесено: обґрунтовані принципи відбору змісту контрольних завдань, оптимальне поєднання методів оцінювання, чіткі критерії визначення результатів навчання, збалансованість участі суб'єктів оцінювання, а також використання інноваційних форм і технологій, що гарантують об'єктивність та достовірність отриманих даних. Методом експертного оцінювання було визначено найбільш значущі організаційно-педагогічні умови, які забезпечують цілісність та ефективність досліджуваного процесу, зокрема: *застосування валідних, надійних, точних методів об'єктивного оцінювання навчальних досягнень студентів; застосування декількох інструментів оцінювання якості підготовки фахівців, кожен з яких є найбільш адекватним для оцінки відповідного навчального об'єкта; поєднання традиційного (сумативного) і формульованого оцінювання навчальних досягнень студентів та застосування сучасних освітніх технологій для оцінювання якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах* [8].

Кожна з виокремлених та обґрунтованих педагогічних умов спрямована на ефективне оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах та лише їх єдність забезпечує системність, послідовність і цілеспрямованість досліджуваного процесу.

Для встановлення впливу технології оцінювання якості професійної підготовки фахівців економічних спеціальностей на якість навчання у фахових коледжах було проведено дослідно-експериментальне дослідження.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У ході дослідження теоретично обґрунтовано підходи до оцінювання якості професійної підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів в економічних коледжах. Проаналізовано зміст поняття «якість освіти», виявлено його багатовимірність і залежність як від об'єктивних критеріїв (відповідність стандартам, рівень сформованих компетентностей), так і від суб'єктивних чинників (задоволеність учасників освітнього процесу, здатність випускників до професійної адаптації). Обґрунтовано необхідність застосування комплексного підходу до оцінювання, що поєднує контрольну, діагностичну, коригувальну та розвивальну функції, зокрема оцінювання for improvement, орієнтоване на вдосконалення професійної підготовки студентів.

Створено модель методичної системи оцінювання якості професійної підготовки, що ґрунтується на системному, діяльнісному, особистісно орієнтованому, компетентнісному та критеріально-орієнтованому підходах. Розроблена система представлена як організаційно-технологічний конструкт, який включає цільовий, змістовий, інструментальний, організаційно-методичний,

діагностичний та результативно-рефлексивний блоки й забезпечує цілісність і послідовність процесу оцінювання.

Установлено комплекс організаційно-педагогічних умов, що визначають ефективність упровадження технологій оцінювання в економічних коледжах. До них віднесено: обґрунтований відбір змісту контрольних завдань, оптимальне поєднання методів оцінювання, використання валідних та надійних інструментів, чіткі критерії визначення результатів навчання, збалансованість участі суб'єктів оцінювання, упровадження інноваційних форм і технологій контролю, а також забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювального процесу.

Оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в економічних коледжах є важливою складовою, що потребує розгляду концептуальних аспектів досліджуваного процесу. Висвітлені положення оцінювання якості професійної підготовки майбутніх молодших бакалаврів в умовах фахової передвищої освіти з опорою на обґрунтовані напрями та етапи розв'язання проблеми є спробою розробити теоретичний і методологічний концепти цієї багатоаспектної діяльності.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням цифрових інструментів оцінювання, удосконаленням галузевих критеріїв, впровадженням механізмів самооцінювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондаренко Т. С. Теоретичні і методичні засади моніторингу професійної компетентності майбутніх інженерів-педагогів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Українська інженерно-педагогічна академія, Харків, 2021. 663 с.
2. Гириловська І. В. Теоретичні і методичні основи моніторингу якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників : дис. ... д-ра пед. наук 13.00.04 / Національний авіаційний університет, МОН України, Київ, 2021. 537 с.
3. Дибкова Л. М. Теоретико-методичні засади системи оцінювання результатів навчальної діяльності студентів економічних спеціальностей : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.09 / Нац. акад. пед. наук України. Київ, 2016. 468 с.
4. Дутчак Ю. В. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Хмельницький, Київ, 2021. 539 с.
5. Лузан П. Г. Оцінювання якості професійної підготовки фахівців: сучасні підходи. *Професійна освіта*, 2020. Вип.3(88), С.9–13.
6. Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти : методичний посібник / П. Г. Лузан, А. А. Каленський, Т. М. Пашенко, І. А. Мося, О. Ю. Ямковий. Житомир : «Полісся», 2021. 301 с.
7. Мося І., Лапа О., Лузан П. Якість професійної підготовки фахівців як предмет педагогічного оцінювання. *Professional Pedagogics*, 2022, 1 № (24), С. 259–276. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.259-276>
8. Наглий Д. Організаційно-педагогічні умови оцінювання якості професійної підготовки фахівців в економічних коледжах. *Інноваційна професійна освіта*. 2025. Вип. 4 (25). С. 241–247. DOI: <https://doi.org/10.32835/2786-619X/2025/4.25>

9. Осередчук О. Сутність і структура понять «якість», «якість освіти», «моніторинг», «моніторинг в освіті», «моніторинг якості вищої освіти». *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки.* 2022. № 2 (29). С. 443–460. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zpnpadpcrn_2022_2_31

10. Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей: практичний посібник / П. Г. Лузан, О. В. Лапа, Т. М. Пащенко, І. А. Мося, Н. М. Ваніна, О. Ю. Ямковий, А. А. Каленський; за ред. П. Г. Лузана. Київ : ІПО НАПН України, 2022. 236 с.

Наглій Д. В.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY)

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.04.2026

